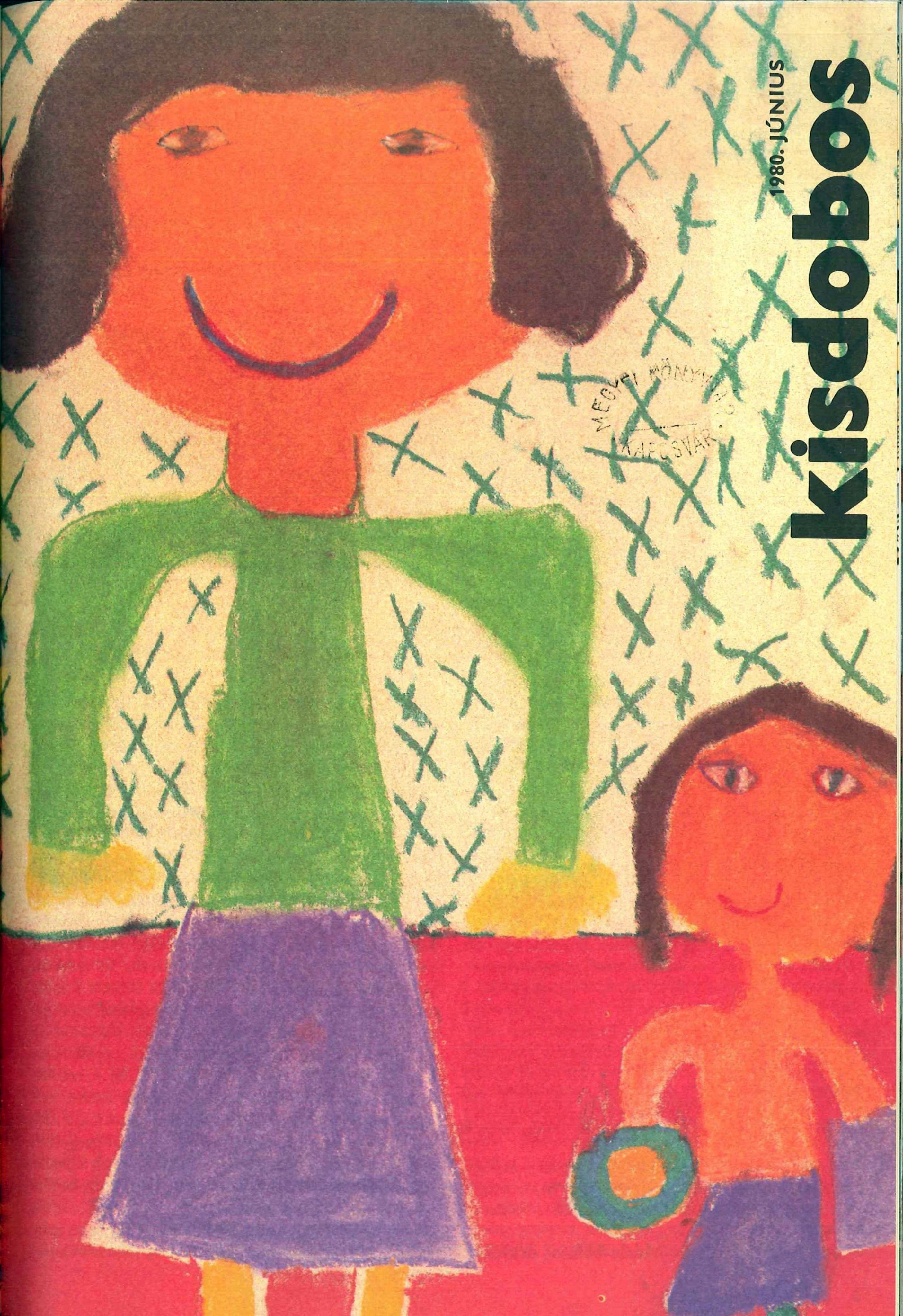

1980. JÚNIUS
kisdobos

Hajrá, magyarok!

— És most mi lesz velünk? — kérdezte Kovács Kriszti.

A szünidőről beszélgettünk. Előre örültünk elképzelt csínyeinknek, és szinte belefáradtunk a sok játékba, pedig, mint tudjuk, ez utóbbi teljességgel lehetetlen.

— De tényleg, mi lesz velünk? Szétszéledünk? — folytatta elmélázva Kriszti. — Félek, nem is lesz az olyan szórakoztató. Hiszen remekül megvagyunk együtt...

— Hja, barátaim, ilyen az élet! — sóhajtott Máris Terka komolykodó képpel. — A nyár a legjobb pajtásokat is elválasztja.

Nevettünk. Gyakran mulatunk Terka alakításain, bár olykor nem tudjuk pontosan, kit jelenít meg éppen.

— Az őseit nem hanyagolhatja el az ember — vetette közbe Magyar Gyuri.

— A barátait tán elhanyagolhatja? — nyakaskodott Kriszti.

— Mi lenne, ha megpróbálnánk összekötni a kellemest a kellemessel? — álltam elő a javaslatommal, jóllehet sajnáltam elakasztani az ügyes kis vitát.

— Mit kössünk mive-el? — ráncolta sima porcelánhomlokát Ördög Ildi.

— A kellemest a kellemessel — ismételtem —, mert a szüleinkkel, nagyszüleinkkel, ugye, kellemes együtt lennünk. A barátainkkal szintúgy. A többi már csak szervezés kérdése.

— Jaj, de hát a szabadság, a nyaralások, a napközi táborok... — szólaltak meg többen is egyszerre.

— Ezért kell szerveznünk — tartottam ki a véleményem mellett. — A szünidő kitöréséig húsz munkanapunk van. Azalatt valamennyien megtudjuk, ki, mikor, hová utazik. Az itthoniaknak pedig kéthetenként szervezünk valami vidám és hasznos mulatságot. Kirándulunk, úszunk, kerékpározunk, ha esik, ha fúj. Jó? Úgy intézzük, sok felnőtt legyen velünk. Mintha vigyáznának ránk, közben meg alaposan megsétáltatjuk, -tornáztatjuk őket.

Az ötlet mindenkinek tetszett, még jelszót is kitaláltunk: ki a levegőre!

— Pingpongozzunk is — kapta el a lelkesedés Asztalos Tomit —, hívjuk ki versenyre KISZ-es, ifivezető és üzemi barátainkat, meg, persze, szüleinket és egymást. Nézzünk utána, hány szabadtéri asztal van a környéken. A jelszó meg legyen inkább: hajrá, magyarok! Úgy is várjuk az olimpiát.

— Hajrá, magyarok, hajrá, magyarok — kezdtük mindjárt, mintha máris az igazi olimpián szurkolnánk.

— Ránk aztán nem mondhatja majd senki, hogy csak üldögélünk tespedten, és az érmeket számolgatjuk, míg élsportolóink szívvel-lélekkel küzdenek Moszkvában — foglalta össze vitánkat házi matematikusunk, Szakács Laci.

Azóta eltelt egy hét. Térképezzük a környéket és a nyarat. Időnként meg egymás fülébe súgjuk: hajrá, magyarok! Ilyenkor titokzatos mosollyal tesszük a dolgunkat tovább.

Máris Mária, őrsvezető

Polgár István

Évszakok

Ősszel lábam alatt
avar.
Télen a szél havat
kavar.

Tavasz: éled virág,
remény.
S nyár, nyár, nyár: a világ
enyém!

Papp Krisztina rajza

Szellen

— Bemutatom az új énektanárt — közölte az osztállyal az igazgató. Mondott még mást is, de azt már nemigen hallottuk. Az egész 3. á az új tanárt fürkészte: zömök, fekete hajú, sápadt, zárkózott.

Az új tanár szokatlanul szigorú volt. Folyton dolgoztatott minket, és maga is dolgozott. A rajzterem — amelyben nem padok, hanem asztalok voltak — egy hónap alatt zeneteremmé alakult: egyik sarokban zongora, másikban harmónium és sok-sok ritmushangszer. A falakon óriási tablók, amelyeken tussal rajzolt kottafejek, hangsorok meneteltek. Köztük meg zeneszerzők fényképei, amelyek egy-egy zenetörténeti előadás után kerültek a falra. Az előadásokat a tanár úr tartotta, csak azoknak, akik szívesen hallgatták. Először a zeneteremben gyülekeztünk, aztán a zsibongóban, mert ott jobban elfértünk. Akkor már a környék felnőttjei is velünk várakoztak a tanár úr zenés, képes mesedélutánjaira. A felnőttek közt ámulva fedeztük fel a kertészkedéstől örökké földes csizmájú Vadicska bácsit, akit az iskolában azelőtt nem látott senki, pedig a lánya már a hetedikbe járt. Azt mondta, ő nem tud jól magyarul, minek mászkáljon be a munkája mellől. Ott volt a derékfájós öreg Gizi néni is, akinek pedig egyáltalán nem is járt gyereke, unokája az iskolánkba. És, természetesen, ott tolongtunk izgatottan mi, iskolások, tanárostul, igazgatóstul. Várakozásunkba öröm és még valami különös

Fecske Csaba versei

Nyári éj

Pislákol a nyári Hold,
ellobban kanóca
Messzi rétről haza, most
biceg a kabóca

Túl a parton zsong a nád,
brácsázik a béka
Fű bajszáról hull a gyöngy:
álmok buboréka

Bodza

Hold beszappanozza
Mosakszik a bodza
Hunyd be szemed lámpa
Senki meg ne lássa

Hajában megvirrad
Tükrös nyári csillag
Mintha tündér volna
Gyönyörű a bodza

Ha majd hűvös ősz lesz
S szelek tekergőznek
Könnyeid csak ontva
Sírni fogsz te bodza

palackozva és anélkül

Írta
Józsa Teréz

érzés vegyült. Ilyenkor mindig reméltem, sőt hittem, hogy aznap nem kap pofont a barátnőm otthon a hármasért, és néhányan elfelejtik borért szalasztani a lányukat-fiukat, mert szebb mámorral ajándékozták meg őket.

A zenetörténeti előadásokat növendékhangversenyek váltogatták, majd kórustalálkozókat szervezett a tanár úr, és közben sok lemez-koncertet meg kirándulást. Azon kaptuk magunkat, hogy mindegyikünkre fontos dolgot bízott. Akinek nem ment az ének, az szervezőként dolgozhatott az énekkari igazolványért. Munka nélkül az sem kaphatta meg, akié a világ legszebb énekhangja volt. Előbb mindahánynak meg kellett tanulnia a kottaírást és -olvasást, tudnia kellett, miről ismerni meg a magyar népdalt. A tanár úr úgy gondolta: csak az szeretheti a zenét, aki ismeri, és csak az ismeri igazán, aki maga is megpróbálkozik a zenéléssel. Ám ezért az örömért a vállalkozónak derekasan meg kell dolgoznia.

Amikor a tanár úr beszélt vagy vezényelt, arca titkoktól fénylett. Hamar megsejtettük: övé a zenevilág minden kincse, övé a zene palackba zárt szellemének hatalma, ereje is. Dúsgazdag ember jár közöttünk viseltes álruhában. Azt is megéreztük, hogy kincseit hajlandó megosztani velünk, sőt láttuk, hogyan fogott hozzá. A szellemet, ugye, nem lehet a palackból egyszeriben kiereszteni? Apránként kell szabaddá tenni, így hozzászokhatunk és megtanulhatunk vele bánni. S akkor mi is gazdagok, erősek leszünk.

Egy énekórán szörnyű meglepetés ért. Kiderült, hogy valami feladatot kellett volna elkészítenem, de a lecke érthetetlen módon kiesett a fejemből. A tanár úr elkérte a füzetemet, végigsimított szigorúan hátrafésült haján, aztán munkához látott. Kötelességtudóan és mosolytalanul.

Néztem a tanár urat. Vártam a titkok fényét. Nem akartam elszalasztani a ritka pillanatot. Aztán az óra végét jelző csengő a fülembe berregte: a mai varázslat elmarad! A mai varázslat elveszett — javítottam ki, amit a csengő mondott.

Paccs! — osztálytársnőm finoman a padra ejtette a füzetemet, pontosan az orrom elé. Kinyitottam.

Máskor mindig szívesen nyitottam ki az énekfüzetemet, mert a lapokról hangok rebbentek fel csapatostúl, mint a galambok. Az ifjak, a vakmerők magasra szálltak, a szelídebbje úgy szemmagasságban körözött, a lomhák, megfáradtak meg épp csak megemelkedtek, máris aláereszkedtek. Olyik két szárnyrebbenés után letottyant egy-egy szusszanásra. Legjobban mégis a dalamírást szerettem. Mert az írott dallam nem írás, nem dal, hanem rejtjeles mese, amely, mondjuk, így kezdődik: elindul a bátor és szorgos csizmadialegény szerencsét próbálni. Szerszámait tarisznyában lóbálja, hetyke

kalapja ütemre billeg a fején... De kezdődhet a mese így is: a madárijesztő egy napon rádöbbent, hogy túl sok időt vesztegetett el az életéből, míg egyhelyben ácsorgott. Felkerekedett hát világot látni... Vagy, mondjuk, egy öreg tölgyfáról ifjú makkocska toppant a földre. Kettőt bukfencezett, aztán gurult, gurult... Vagy így: százszínű ruháját keresi a szép hegyitündér. Hajladozik, sírdogál, haja úszik a szélben, még a bokrok alá is benéz, ám hiába... Vagy... Ugyan, miért folytatnám? Ahány dal, annyi mese. Most meg a füzetemben ez állt: „Nem készítette el a házi feladatát, ezért megintem." Dátum, aláírás. Mégegyszer elolvastam a piros ceruzával írt sorokat, s közben, mintha sötét és üres hordóban gubbasztottam volna. Ilyen hát, amikor intőt kap az ember.

Otthon hideg volt és rendetlenség. A bekészített gyújtósról letessékeltem a macskát, megraktam a konyhai tűzhely bendőjét, vizet melegítettem a mosogatáshoz, és gyorsan rendbe szedtem a szobát. A megszokott munka megnyugtatott. Alig éreztem, milyen nehéz a hasamban a kő, amit az intőtől dagadt táskával együtt cipeltem haza. Jóízűen megebédeltem, befejeztem a házimunkát, tanultam, aztán egy képeslapot kezdtem olvasni, kizárólag azért, mert az ablakpárkányon növekvő újságtorony legtetején hevert.

Haza szállingóztak a testvéreim. Nyolc óra körül apám is megjött szótlanul, feszes arccal. Neki nem szólhatok, állapítottam meg. Ténferegtem, szerettem volna anyámat megvárni, és vele megbeszélni az intőmet, de aznap nem találkoztunk. A gyár, ahol anyám dolgozott, vidékre költözött, így aztán, ha értekezletet tartottak az üzemben, anyám csak a késői vonattal ért haza.

Görög Júlia rajzai

A hasamba telepedett követ az ágyba is magammal kellett vinnem. Azóta tudom, hogy a rossz álmok a haskövekben laknak.

Másnap, szombaton, a dolgok szakasztott úgy mentek, mint bármikor, leszámítva az intőt és a követ. Anyám korábban érkezett, de akkor meg vásárolni mentünk, majd előkészítettünk mindent a vasárnapi főzéshez, mivel vasárnap délelőtt nagytakarítást terveztünk, és igazán ügyesnek kellett lennünk, hogy elkészüljön az ebéd. Ügyesek is voltunk. Kizárólag az intő bevallása maradt el. Anyámat ugyanis, ahogy ő szokta mondani, elnyomta egy kicsit a búzgóság (tudniillik, elaludt néhány percre a nagy konyhaasztalnál ülve.) Apám kint, a műhelyben dolgozott. Utána mehettem volna, de hogyan álljak elé miközben ő dolgozik, és mondjam: intőt kaptam, mert nem dolgoztam. Tudtam, nem verne meg, mert még soha nem tette, nem is szidna, hisz mindig kevés szóval élt, mégis képtelen voltam lenyomni a műhelyajtó kilincsét.

Aki elmulasztja a kötelességét, az hitvány. Aki ráadásul még a szüleit is elszomorítja, kétszeresen az. Nem szólhatok tehát az intőmről. Nem tudok, de nem is szabad... Megkérem a tanár urat, büntessen másképp. A kő a hasamban kibirhatóvá könnyebült.

A hétfő is eltelt és jött a kedd, a keddel pedig az énekóra. A tanár úr nem betegedett meg, én se lázasodtam be, sőt, állt az iskola is. Sajnos. Mert elhatározni is igen nehéz volt, hogy megkérem a tanár urat... de most még meg is kell tennem!

A tanár úr nem felejtette el az intő ellenőrzését. No, persze, máskor sem felejtett el semmit. Nem túl szigorúan kérdezte:

— Aláírattad?

— Nem — mondtam csendesen.

— Nem? Miért?

A tanár úr hangja inkább csodálkozó, mint szemrehányó volt. Erre én, mint aki fejest ugrani készül, mély lélegzettel el akartam mondani neki mindazt, amit otthon, vasárnap a büntetésről gondoltam, de hang nem jött ki a torkomon. Elnémított a sírás.

— Féltél, hogy kikapsz? — sietett segítségemre a tanár úr.

Nemet intettem.

— A szidást akartad elkerülni?

Újból megráztam a fejem.

— Szégyellted?

Bizonytalanul bólintottam. Ő hozzám lépett, és magához ölelt, jó szorosan. Mindent, mindent tud, dobogta a szívem és álltam boldogan, mozdulatlanul. Pedig a tanár úr gombja nagyon nyomta a halántékomat.

Baranyai László

A bácsi nem tudta meg

Emlékezem, hogy egyszer, amikor óvodás voltam, Bencével kint játszottam a kertben.

Bencééknek van egy öreg parasztházuk Paloznakon, a Balaton mellett. Azért játszhatunk ott nyugodtan, mert az apukája mindig el van foglalva a ház javítgatásával, nem ér rá velünk törődni...

Várat építettünk Bencével, vízből meg homokból. Jó meleg volt. Mindketten összevizeztük a nadrágunkat. Mindenki tudhatja, hogy milyen rossz érzés, mikor az ember nedves nadrágjába belemegy a homok. Le is vettük és úgy játszottunk tovább, meztelenül.

Sajnos Bencéék kerítése nem valami magas, és ez lett a baj forrása.

Mert jött az utcán egy bácsi, aki átnézett a kerítés felett. Meglátott engem meg Bencét. Megállt, és minden ok nélkül elkezdett mérgeskedni. Hogy miért vagyunk levetkőzve, és hogy micsoda szégyenteljes dolog ez, és szólni fog az apukánknak, és hogy egyáltalán: szégyelhetjük magunkat.

Mi erre föl bementünk a házba és felvettük a (vizes) nadrágunkat. A bácsi meg végre nagymérgesen elment.

De este Bencével, mikor már lefektettek minket és leoltották a villanyt, kitárgyaltuk az esetet.

— Nem bírom az olyanokat — mondtam Bencének —, akik igazságtalanul szidják az embert.

— Jól meg kellett volna neki mondani — válaszolta ő.

— De mit kellett volna neki megmondani?

— Hát azt, hogy hiába szid minket, azért ő is meztelen.

— Ezt nem egészen értem.

— Hogyhogy nem érted? Képzeld el, hogy azt mondom a bácsinak: „Akármit is tetszik mondani, azért a RUHÁJA ALATT A BÁCSI IS MEZTELEN!” Erre a bácsi persze ideges lesz. „Ezt meg hogy érted kisfiam?” „Hát úgy”, hogy mondom én neki, „hogy hiába vesz fel a bácsi szép fehér inget, hiába köt nyakkendőt, ölt sötét öltönyt, azért a ruhája alatt akkor is, DE AKKOR IS meztelen marad.” Érted?

— Most már értem. És?

— És a bácsi csak néz. Megrémül erre. Hogy ő is meztelen lenne, csak eddig éppen nem tudott róla? Hát ez borzasztó! Úgyhogy gyorsan abbahagyja a prédikációt és szégyenszemre elvonul, hogy otthon elmélkedjék: miként is áll a helyzet a meztelenséggel.

Bence ezt nagyon jól kigondolta. Másnap reggel szóltam az apukámnak, hogy Bence milyen okos, ha a bácsi legközelebb erre jön, majd jól megmondja neki. De apukám nem díjazta Bence kitalálását. Azt mondta:

— Édes kislányom, ha a bácsi vagy valaki más újra megáll a kerítés előtt és okoskodni kezd, csak szóljatok nekem, én majd elbeszélgetek vele. De fogadom, megemlegeti!

Ezt mondta az apukám, de a bácsi nem jött vissza. Ahogy telt-múlt az idő, mi megnőttünk Bencével, már nem játszunk meztelenül a kertben, és így se ő, se az apukám nem tudná megmondani a bácsinak a magáét.

Fodor Sándor

Senkise

Azt hiszem, Senkise sokmindenhez értett. Ismerni is sok felnőttet és gyereket ismert — engem mindenképpen nagyon jól. Ám nem volt, aki megmondhatta volna nekem, milyen is az a Senkise.

Talán édesanyám látta őt néha. Hol? Mikor? Nem tudhatom. Mindössze arra emlékszem, hogy kisfiúkoromban első iskolás-napom előestéjén édesanyám megkért bennünket, szednők össze az asztalt vacsora után, mosogassunk el. Mindenki rám pillantott. („Te már nagyfiú vagy, holnaptól iskolás") Ám Senkise vállalkozott arra, amire a mama megkért. Valóban elvégezte, mert reggel tiszta volt az asztal, az edények is rendben, tisztán sorakoztak a helyükön.

Igaz, ezen a reggelen nem mosolygott rám édesanyám.

A késő estig tartó munkában ugyancsak elfáradhatott Senkise és reggel bizonyára nem tudott felkelni idejében, mert amikor a tanítónk névsort olvasott és megkérdezte hiányzik-e valaki, hát Senkise hiányzott.

Este ismét hozzánk fordult a mama vacsora után:

— Hát Senkise segít nekem mosogatni?

— Majd én!

Az egész konyhát rendbetettem. Egyedül. Gondoltam, hadd pihenje ki magát egy kicsit Senkise, hátha másnap találkozunk az iskolában. Meg aztán féltékeny is voltam rá egy kicsit. Miért pont ő segítene édesanyámnak? Hiszen nem Senkise mamája ő, hanem az enyém!

Édesanyám nagyon kedvesen mosolygott rám másnap reggel, ám Senkise megint hiányzott az iskolából. Más alkalommal pedig nem készítette el a házi feladatát.

Valahányszor Senkise hiányzott — vagy Senkise felejtette el megtanulni a leckéjét, a tanítónk mindig boldog volt!

Hát nem fura? Ha Senkise valami jót tett, édesanyám és mindenki akit szerettem — nagyon elszomorodott. Ha rossz fát tett a tűzre, vagy elmulasztott valami jót — a mama és mindenki akit szerettem, örült és mosolygott rám.

Soha se találkoztam vele, de rájöttem, hogy az a Senkise mégis rendes fickó kell hogy legyen, hisz minden rosszra vállalkozott helyettem is.

Azóta sok idő telt el. Felnőtt lettem, édesanyám sem él már, rengeteg a dolgom-bajom, meg is feledkeztem arról, hogy Senkise is létezik a világon. Találkozott-e vele azóta, ismeri-e valaki? Vajon ugyanolyan derék fickó maradt-e amilyen gyermekkoromban volt?

Kányádi Sándor

Mátyás-napi vásár

Nagy vásár volt még a
keresztúri vásár,
csizmát venni mikor
odajárt a császár.

Híres volt kivált a
Mátyás-napi vásár,
arra járt el mindig
csizmáért a császár.

No de nem azért volt
híres az a vásár,
hogy lábbelit venni
odajárt a császár.

Bár a vevőtől is,
kivált ha az császár,
hírre-névre kaphat
olykor egy-egy vásár.

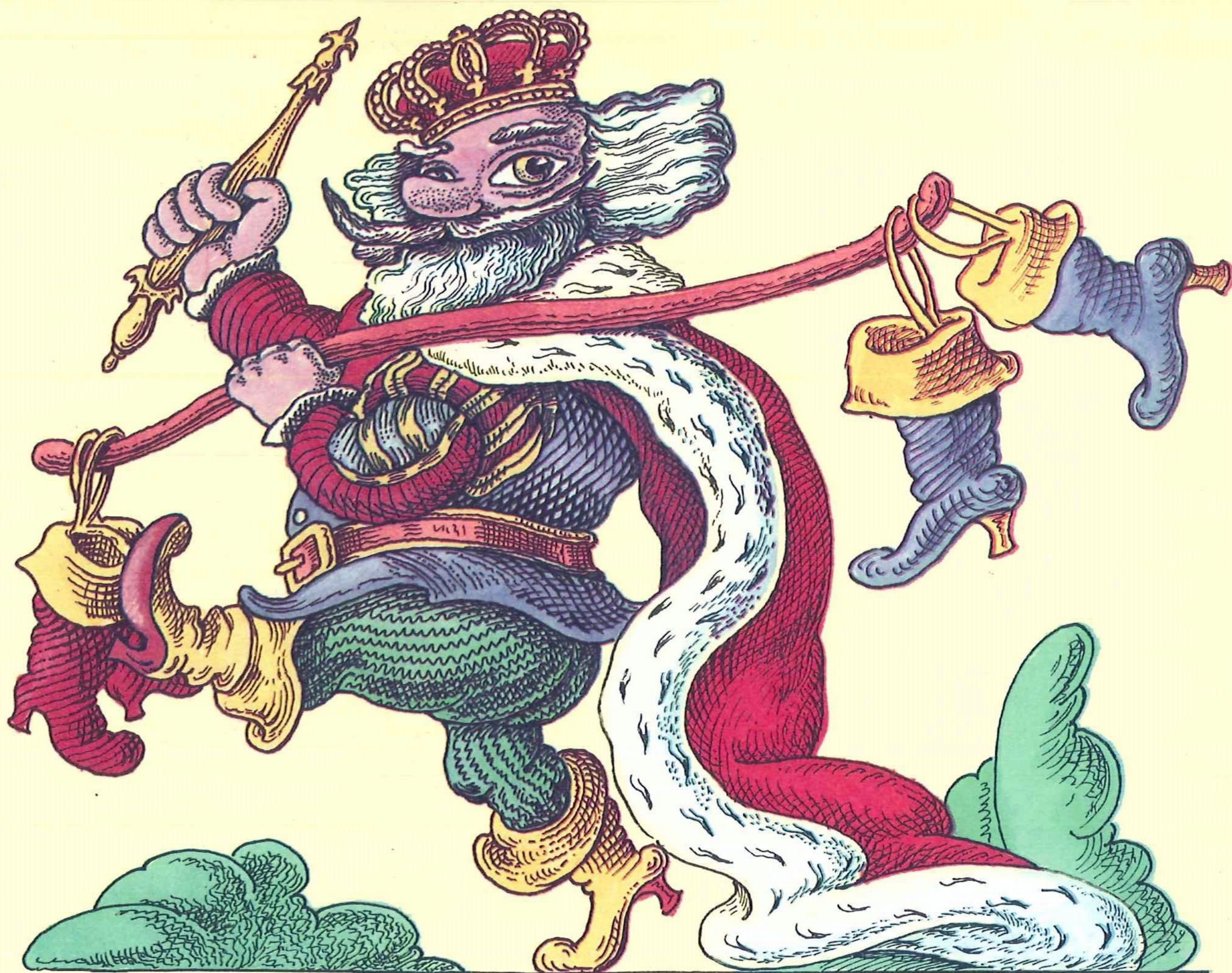
De a keresztúri
nagy kirakóvásár
híréhez-nevéhez
nem kellett a császár.

Portékájáról volt
híres az a vásár,
azért járt el oda
csizmáért a császár.

Utcákhosszat állott
álló nap a vásár.
Sátortól sátorig
alkudott a császár.

Parolázott, már-már
készen volt a vásár,
egyet gondolt s azzal
odébbállt a császár.

Addig válogatott,
alkudott a császár,
félő volt, hogy mindjárt
eloszlik a vásár,

**s mehet szégyenszemre,
és éppen a császár.
S mit mond otthon, miért
maradt el a vásár?**

**Járhat majd tavalyi
csizmában a császár,
esztend' ilyenkorig
nem lesz csizmavásár.**

**Mert csizmát csinálnak,
s máshol is van vásár,
de oda nem mehet,
nem bizony a császár.**

**Menne ő örömmel
máshová a császár,
de nem oda Buda,
kettőn áll a vásár!**

**Megmondta az asszony
— otthon ő a császár —:
„Csizmát kend csak Székely-
keresztúron vásáll.**

**Nem pazarolhatunk,
éppen mi, a császár,
mikor ott az olcsó,
nagy télvégi vásár.**

**Alkudjék csak kelmed,
úgy vásár a vásár."
Ezért alkudozott
napestig a császár.**

**De nem is maradt el
sohasem a vásár,
estefelé mégis
csizmát vett a császár,**

**többnyire Bodrogi
sátorában vásállt,
Bodrogi rendszerint
megszánta a császárt.**

**Pompás áldomással
végződött a vásár,
s karján új csizmával
ment haza a császár.**

Felvidéki András rajza

Helga és Hansgeorg Mayer: az

. . . Az évzáró napján beborult az ég, és esni kezdett.

Teherautón mentünk a táborba Papsdorfba. Ez Szász-Svájcban van, igen szép helyen. A teherautó hatalmas hullámokat vetett, mintha kétéltűvé változott volna az esőben.

A táborban időjárásjelző állomás működött. Huszonnégy óra alatt *másfél* milliméternyit jegyeztek fel az úttörő-meteorológusok. Köztudott, hogy másfél milliméternyi csapadék, — annyi, mint a hajnali harmat.

Utánanéztünk a feljegyzéseknek. És láss csodát! Másfél, esetleg két milliméternyi csapadékot jegyeztek fel naponta. Közben ömlött az áldás az égből. Az Elba-parti kempingezők pillanatok alatt eltűntek, hazautaztak. A mi „levelibékáink" — így neveztük időjelzőinket — még mindig csak hajnali harmatot mértek! Egyik nap az egészségügyi nővér halaszthatatlanul fontos megbeszélésre hívott parányi szobájába. Elmondta, hogy az ő szolgálata naponta egy egész órával ébresztő előtt kezdődik. Amikor a kürtös még csak arra gondol, hogy ébresztőt kell fújnia, s az álmot kezdi kidörzsölni a szeméből, — ő már ott áll hófehér orvosi köpenyében, karján a vöröskeresztes jelzéssel, zsebében ménkűsok gyógyszerrel. Várja a torokfájós, köhögős pácienseket.

Nos, egyik nap is így várt éppen, amikor megpillantott egy sötéthajú, fekete tréningruhás fiút. Vödröt cipelt. A tábori időjárásjelző állomásnál megállt. A mi „levelibékáink" esőtmérő edényét vette szemügyre. Látszott, mélyenszántó gondolatai vannak, s töpreng mit is tegyen? Ballagjon el a vízcsaphoz? Ez legalább száz lépésnyi út! Vagy egyszerűen merje át az esőmérő edények vizét a saját vödrébe? Az utóbbit választotta. Vagyis *ellopta* az esőnket.

Nos, ezt mesélte az egészségügyi nővér, és javasolta, keressük meg közösen azt a feketehajú fiút. Kitört rajta — szabályosan — a nyomozási láz. Jó alkalom volt, hogy sorra kérdezi a gyerekeket, nem fáj-e valamelyikük torka. Talán felismeri köztük a tettest. Amikor éppen az utolsó papírzsebkendő csomagot halászta elő feneketlen köpenyzsebéből, váratlanul megpillantotta *őt*. A tábor kis házi állatkertjében egy fiatal őzsuta hátát vakargatta elmélyülten.

A fiú ránézett és halkan, illedelmesen enynyit szólt:

— Elnézést, tudom, nem illő, de elaludtam az ébresztőt.

A nővér szeme kikerekedett a meglepetéstől. Aztán szinte gépiesen végezte munkáját. Meglehet, a napi hajrá közben el is felejti a feketehajú esőtolvajt, ha másnap reggel nem látja meg újra. Öt perccel ébresztő előtt ott állt ismét az időjárásjelző állomásunknál, és töltögette a vödrébe a meteorológus-levelibékák vizét.

A nővérnek áldott jó szíve van.

Ez a szív minden gyermekért anyai gondoskodással és szeretettel dobog, lett légyen az illető ifjú meteorológus, vagy ébresztőt elalvó, aki ráadásul a tábori állatkert őzsutáját kedveli. A nővér hallotta azt a telefonbeszélgetést, melyet az ifjú meteorológusok ügyeletese Drezdával folytatott, amikor a felnőtt állomás munkatársa a sárga földig lehordta, s kijelentette, hogy a papsdorfi tábor ifjú időjárásjelzői megbízhatatlanok, — sőt csalók! Ezt már a nővér sem hallgathatta

…llopott" eső

tovább. Odament a feketehajú fiúhoz, és így szólt hozzá:

— Ma is letagadod, hogy elloptad az esőnket?

— Nem szoktam semmit sem letagadni — szólt nagyon nyugodtan a fiú. — Ismét elaludtam, nem tehetek róla...

— Így hazudni! Ez, ez, ez... — a nővér nem talált szavakat hirtelenjében, annyira megdöbbent, hiszen a saját szemével látta! A fiú elsápadt, majd hirtelen sarkon fordult. Így az tesz, akit mélyen megsértenek...

De hát akkor, hogy van ez?

Következő éjszaka mintha dézsából ömlött volna a víz. Schmiklában 15 millimétert mértek, s jelentették Drezdának. Meglehet, a papsdorfiak is jelenthettek volna ugyanennyit, ha a nővér két perccel hamarább pillant ki az ajtaján. De a feketehajú megelőzte. Maradt a méréshez másfél milliméter... A nővér magába roskadt. A nyomozók mindig a tett okát keresik és megpróbálják levezetni a bűntényt az adott személy jelleméből. De hát mi haszna van egy sátorlakónak, — aki szereti az őzsutácskát, meg az állatokat, s akit szeretnek a pajtásai, — abból, ha ellopja az esőt?

Délelőttre elfogyott az a hasznos sárga tabletta, mellyel a fájós torkokat öblögették, és aszpirin is kellett, meg sebpor. Így aztán kocsiba ült a nővér és elindult Königsteinbe. A városkához közel hátizsákos túristák bandukoltak. A nővér hirtelen megálljt kiáltott, és kiugrott a kocsiból. Egy feketehajú, tréningruhás fiú elé állt, s megkérdezte, hová igyekszik?

A fiú meglepetten pillogott.

— Hazautazunk... — válaszolta tisztelettudóan.

— Ez mindennek a teteje! Másokat megkárosít, a hitelünket rontja, miatta elvesztjük a becsületünket, és csak úgy lelép!

Fejére olvasta ott, a többiek előtt, hogyan lopta el naponta az esőmérő házikóból a levelibékák esőjét. Hogy maradt ott szégyenszemre néhány cseppnyi, miatta, az esőtolvaj miatt.

A turisták összenéztek, az egyikük megborzongott.

— Brr, esővíz, juj...

Aztán előkerült a vezetőjük. Igen, már mindent értett. Csak azt nem, hogy a nővér miért mondja azt, hogy ez a feketehajú fiú a tábori állatkertben az őzsutácskát simogatta? Azt, hogy esővízből készült a teájuk, no, majd megbeszélik, de az állatkerti eset, nem, az nem stimmel!

— Megmondjam neki? — sutyorgott a feketehajú a mellette állóhoz.

— Mondd már, mert lekéssük a vonatot!

Vannak történetek, melyek az elsőtől az utolsó sorukig hűségesen tükrözik a valóságot, mégis — azt mondja némely olvasó, hogy ejnye, ejnye, már megint elragadta az írót a fantáziája.

Kicsit ilyen a feketehajú ikrek története, akik az özönvíz nyarán Papsdorfba, a Szász-Svájcba utaztak. Egyikük az úttörőtáborba ment, a másikuk pedig a turistákéba. Az úttörőtáborban lévő szerette az állatokat, és néha elaludta az ébresztőt. A turistatáborban lévő meg olykor lusta volt a vízcsaphoz ballagni, és a reggeli teavizet, az esővizes mérőedényből hordta naponta. Hát igen, vannak ilyen furcsa dolgok — talán minálunk is?

Fordította: Joó Katalin

Hegyi-Füstös István

A sasfiókák

Szédítően magas hegyek sziklapárkányán fészkel a kőszáli sas. Félelmetes ragadozó: a madarak királya. Szárnyát ha széttárja, eléri a jókora ajtónagyságot is. Villámgyorsan csap le a magasból. Először talán csak egy pontocska az égen, de egy pillanat, két pillanat: már a karmai közt vergődik a vadkecske gidája, vagy a nyájból elragadott kisbárány.

A fészke nem valami puha-pihés kényelmes otthon. Galyakból, vastag kórószárakból ügyeskedi össze. A sasmadárpár gondosan kikölti az éhes, vijjogó fiókákat. A papa meg a mama felváltva hordogatják a zsákmányul ejtett apróbb állatokat: — Egyetek, dagadjon a begyetek! — No, a sasgyerekeket nem kell biztatni, falnak azok nagy mohósággal, mert örökké éhesek. Meg is nőnek egykettőre. Csőrük acélos, kampós lesz, tollaik kifényesednek, s már a fészekből is kimerészkednek.

Egy szép napon a szülői pár elérkezettnek látja az időt a komolyabb gyakorlatozásra. Erős szárnycsapásokkal kipofozzák a lusta kölyköket a sziklapárkány szélére. Na, most! Kilódítják mindeniket a nagy mélységbe: — Tessék, repüljetek! — A fiatal sasok sipognak, visítva jajgatnak, félnek. De nicsak, mégsem zuhannak, mert kitárják szárnyacskáikat, s így lebegni tudnak a levegőben. Ám olyanok még csupán, mint az élő papírrepülő. Csak siklanak vissza-vissza a biztonságos fészekhez. A madárszülők megdicsérik őket, amúgy a sasok nyelvén, és hoznak nekik jutalmul friss pecsenyét.

Újabb próbálkozás. Most már nagyobb íveléssel szállnak a sasfiókák. S el is fáradnak, bukdácsolnak, jaj, tán le is zuhannak! Nem, mégsem! A sasszülők kitárt szárnnyal a bukándozó alá repülnek, s ott a szárnyukon, mint egy asztalon, megpihenhet a kimerült fióka. Hogy a fészek ne csábítsa lustaságra a csemetét, a sasszülők szétrombolják otthonukat.

Majd építenek újat a fiatalok, hiszen maholnap kész felnőttek már.

Galambosi László

Sáska

Pipacs-kútnál hajladozik.
Fű-nyeregbe kapaszkodik.
Csörtet vetés magasában.
Dorbézol a virág-házban.

Zöld sisakban, zöld páncélban
riadt lombok közé toppan.
Zöld kardjával lyukat vág.
Fölhasítjuk a pajzsát.

Fű-nyergéből kibillentjük,
csavargatjuk lapu-rongyba.
Pipacs-kútnál eltemetjük.
Kórót tűzünk a sírdombra.

A sírdombra szálljon madár.
Ne bújhasson ki a sáska.
Bimbó üljön a málinkó
füttyel hímzett zászlajára.

Káldi János

Táncoló virágok

Anyukámtól hallottam,
alvás előtt, este:
van egy régi selymes rét,
messze, nagyon messze.

S aki éppen arra jár,
bizony, csodát láthat:
a messzi rét közepén
táncol a virághad.

A világot bűvöli
a varázsos látvány:
hangtalanul táncot lejt
egy sereg viráglány.

Sejtelmes szél muzsikál
levélen, fűszálon,
Olyan ott az egész vidék,
akárcsak az álom.

Ha megnövök, elmegyek,
három napig nézem,
s talán én is táncolok
azon a szép réten.

AZ F-35 JELENTKEZIK...

Figyelem, figyelem!

A kecskeméti úton fegyveresek menetelnek, orosz nyelvű nótaszóra. A ZU 89-90 rendszámú Trabant gépkocsi két páncélost szállít. A páncélosok utcasarkonként leesnek és akadályozzák a forgalmat. A gépkocsi vezetője: Somorjai elvtárs. Utasai Kakukk Józsi, Somorjai Karesz, Mester Szabó József. Különös ismertetőjelük: vöröscsillagos katonasapka. A Strázsadombon nyomolvasók tartózkodnak. Vezetőjük nő és anyuka: Zubányi Miklósné. Férje szenvedélyes vadász. Langer Istvánné tanárnő felfedezése: az őzgubacs. A Vörös brigád - sőt, az aranytollú jegyző is! - állandóan jelen van. És mi lesz majd szeptemberben?

Figyelem, figyelem! Az F–35 jelentkezik!

Amikor Nagykőrösről a harmadik levél érkezett a 920. számú Arany János úttörőcsapat negyedikeseitől, — örültem, lám, milyen ügyesek ezek a kisdobosok! Milyen lelkesen számolnak be életük folyásáról. A hetedik levélnél csodálkoztam. A tizenegyediknél pedig útra keltem. Annál is inkább, mert Kasza Tamás azt írta: „Rajunk neve F 35. Ezt a titokzatos nevet tessék megfejteni!” A Misa mackó őrs várt, a Bagoly eligazított, a Nyomkeresők meséltek, és a Barátság őrs lányai csatakiáltottak.

Ez a négy vidám őrs alkotja együttesen az F 35 rajt. Azt hiszem, aki visszapillant ezévi kisdobos és úttörő munkánkra, tudja, hogy az F 35 mit jelent: felszabadulásunk 35. évfordulóját. Innen kapta a nevét ez a lelkes negyedikes raj.

Mivel városuk Nagykőrös 1944. november 2-án szabadult fel, november 7-e előtt mindegyik raj ennek a jegyében ünnepelt. Ők például úgy, hogy a felszabadítók útvonalán a Kecskeméti úton végiggyalogoltak. Közben orosz tagozatos iskola révén — orosz nyelven indulókat, népdalokat énekeltek. Az arra járók azt is látták, hogy botot visznek a vállukon, és néha úgy tesznek, mintha lőnének. Persze, aki nem volt beavatva abba a ténybe, hogy ők most igazi katonák, az nem tudhatta, hogy ezek a botok valódi fegyverek. Útjuk végcélja a Nemzetközi Sírpark volt.

A Misa mackó őrsből Mester Jóska a továbbiakról így számolt be: „Timuri szombaton felkerekedtünk és elmentünk külön is egyik pajtásom apukájával a Sírparkba. Megérkezve hozzáláttunk feladatunkhoz. Sokat méregettünk. Alaprajzot, fényképeket készítettünk. Felfedeztük, hogy Mészáros János 1919-es parancsnokot is itt temették el. A hősök sírjára virágot tettünk és némán tisztelegtünk. Úgy gondolom, minden kisdobosnak hasznos, ha a múltat ismeri, mert így a jelent jobban becsüli!”

Elkészült a parányi makett, mellyel kiállításokon szerepeltek és szerepelnek. Ezeken a kiállításokon ott van még valami. Ezt Deák Ferkó így írja le: „Városunk „leg-leg” helyeinek képét tartalmazza egy album, melyet közösen nagy lelkesedéssel készítettünk. Csapatunk kiállításán a meghívott szovjet katonák is sokáig gyönyörködtek benne.”

A ZU 89-90-es rendszámú Trabant esete a páncélossal olyan vidám, akár jelenet készülhetne belőle. Mi kellene ehhez? Egy elszánt apuka — adott esetben Somorjai Kareszé —, a kocsija, no meg a páncélos. Ez utóbbi keménypapír, és nagy ügyesség segítségével

készült. Mindenesetre el kellett szállítani az iskolai jelmezbálra, ahol a három fiú, nyakukba véve a tankot, saját lábukon, — akarom mondani hernyótalpakon — vonult fel nagy taps közepette. Katonasapkájukon az ötágú vörös csillag is a „F 35-öt" idézte!

Ha az ember bármelyik őrstől felejthetetlen élményt kér egyszerre kiáltják: jaj, a Strázsadomb! Utána nagy nevetések közepette azt is kimondják, hogy: —Ilonka néni őzgubacsot talált.

A Strázsadomb kedvelt kirándulóhely és természetvédelmi terület. Ilyen utakra a kedves szülők szívesen elballagnak gyermekeik és barátaik társaságában. Így került a kis csapat élére Zubányi Miklósné, nagy természetbarát anyuka, akinek a férje vadászni szeret. Szakértelemmel, szeretettel magyarázott a nyomkeresőknek. És akkor Ilonka néni, Langer Istvánné az F 35 nevezetes negyedikeseinek osztályfőnöke felkiáltott: —„Jé gyerekek mennyi gubacs!" Ez azóta szólás-mondás közöttük. Mert nem gubacsot vett fel a fűből, hanem egy őzike — hogy is mondjam csak? — névjegyét. Bármekkorát nevettek rajta, a tekintélyének, becs szóra, nem ártott. Hisz a nevetés felnőttet, gyereket, még inkább közelebb hoz egymáshoz. Kivált ilyen őzgubacsos!

Ha az ember megismerkedik az F 35-ökkel, úgy ossza be az idejét, hogy étlen-szomjan két napig mesélnek néki. Győzik szusszal és élménnyel. Ha végképp elfáradnál, akkor nótaszóval, csatakiáltásaikkal térítenek magadhoz. Vagy megkérik az ifjú Armstrong jelöltet, Barta Pistát — a jelmezbálon valóban annak öltözött, szempillafestékkel maszatolták az arcát, s mosdatták egy hétig — s ő eljátszik valamilyen dalt. Mozgalmi induló, avagy népszerű sláger egyaránt benne lakik a hangszerében. Pedig az év elején kezdett csak tanulni!

Jóízű nevetések, dalolások után kifelé ballagván a látogató az Arany János nevét viselő iskolából és úttörőcsapatból, az osztályok ajtaján táblákat fedez fel. Arany János nevét, aki itt élt és dolgozott Nagykőrösön. Aztán ott van Absolon Saroltáé, Németh Iréné, — a Vörös Brigádé. A fiatal lányok kommunista ellenállók, a Vörös Brigád tagjai voltak. 1945 januárjában Braunn Évával együtt ölték meg őket a nácik. Itt az iskolában jelenlévők: személyes emlékeik bekeretezve díszítik a falakat, s jól megférnek Arany János márványtáblájával. A táblákat azok az osztályok kapják, melyek tanulásban, önművelésben, képzésben is természetesen közösségi munkában élen járnak.

Lássuk csak a jegyzetem, miről kéne még írnom? A társadalmi munkában szenespincéből átalakított klubról, mely úttörőszoba is, ahol a pincegrádicson lehaladót két KISZ KB kitüntetés köszönti: egy selyemzászló és egy selyemszalag! Aztán a csapatparlament megvalósult kívánsága, a TTT — vagyis a Tízen Túliak Társasága, de azért inneniek is beléphetnek — néhány négyzetméternyi parkja szalonnasütő hellyel. Szólni kéne a babarózsabokorról az iskola bejáratánál, az új épület előtti fácskáról, és természetesen a szomszédos osztályteremben zsibongó harmadikosokról, a Béke rajról. Mert az F 35 tagjai mire írásunk megjelenik, bizony vörös nyakkendős úttörők lesznek, — tehát kell, aki a helyükre lépjen. Ezek ők, a szomszédok, akikkel, és velük együtt Éva nénivel, Gadián Ferencné tanár nénivel — roppant nagy barátságban vannak a negyedikesek.

Vajon milyen nevet visel majd úttörőként a F 35-ös raj?

Nagyot nevetnek, úgy közlik velem, hogy ugyanezt! Hiszen a következő úttörőévben újabb 35. jubileum lesz, s ők máris kezdenek készülődni erre! Vajon tudjátok-e, hogy mire gondolnak?

Joó Katalin

Barátommal. Nagy Dóra kisdobos munkája, Kazincbarcika

Játékpályázatunkra érkezett

Gombvarró verseny

Minden játékos kap egy darab szövetet, egy gombot, tűt és cérnát. A játékvezető jelére gyorsan befűzik a tűbe a cérnát, és elkezdik a gombot felvarrni. Az a győztes, akinek ez legelsőnek sikerül. Fontos, hogy egyforma nagyságú gombot kapjanak a játékosok, és természetesen a gyors felvarráson kívül az is számít, hogy erősen tartsa a gombot a cérna!

Donka Zsuzsa

Budapest, Üzbég u 3. 1163

Geda

Összeállnak hárman-négyen, néha hatan is. Fiúk és lányok is játszhatják. A g e d á t az ügyesebbek maguk is elkészíthetik akácfa gallyából. Úgy vágjuk az akácot, hogy három ága szétálljon, s megálljon a földön. Ezt a mi tájszólásunkban g e d ának hívjuk. A társaság tagjai közt kiolvassuk, ki legyen a pásztor. Ő őrzi a gedát. A többiek tíz vagy tizenkét lépésről rádobják a magukvágta egyenes botjukat. Ha elütjük, a pásztornak gyorsan fel kell állítania a gedát, a botjával pedig meg kell érintenie valakit, ha ez sikerül utána az lesz a pásztor. Ha nem sikerül, továbbra is ő marad.

Zoliánszky Marianna

Dejtár, Szabadság u. 37. 2649

Régi játék a tökbaba

A szünetben két hetet nagymamánál töltöttem. Nagyon unatkoztam, mert nem vittem magammal semmilyen játékot. Az egyik napon a nagymamám azt mondta, készít ő nékem tökbabát, ő is ilyennel játszott gyermekkorában. Nekifogtunk hát együttesen. A kertben kikerestünk egy szép alakú tököt. Szemet vágtunk rajta, kezet, szájat, lábat, és kiszedtük a belső magos részét. Tökszárból készült a keze, és felöltöztettük. Ezzel kész volt a tökbaba!

Lelkes Zita

Szőny, Erkel u 14. 2921

Fűzfasíp

A régi játékok gyűjteményében nálunk az én munkám is látható. Édesapám segítségével két fűzfasípot készítettem. Ezt a sípot tavasszal lehet legjobban faragni, amikor a nedvkeringés megindul a fűzfában. Egy ujjnyi vastagságú kb. 10 cm-es egyenes gallydarabot vágunk, melynek egyik végét ferdén lemetszük. Kicsit feljebb két éket vágunk bele. Késsel ütögetjük, ezáltal a kéreg elválik a fától. Megcsavarjuk és óvatosan lehúzzuk. Ebből lesz a hangszer. Az üregbe fából nyelvet csinálunk, amit a síp ferde részébe dugunk. Ellenkező oldalának nyílását szintén fadarabbal dugjuk be. Most már bele is fújhatunk,- és szól a síp!

Bagó András

Lovászi 8878

Rongybaba

Csupán egy rossz harisnya vagy zokni, kevéske vatta, fonal és a baba ruhájához szükséges anyag, meg filctoll kell hozzá. Így készül el a babám, melyhez hasonlóval játszottak régen a gyerekek, amikor a bolti baba nagyon drága volt.

Szentpétery Zselyke

Budapest, Logodi u 74/76. 1012

Misa a kajakban

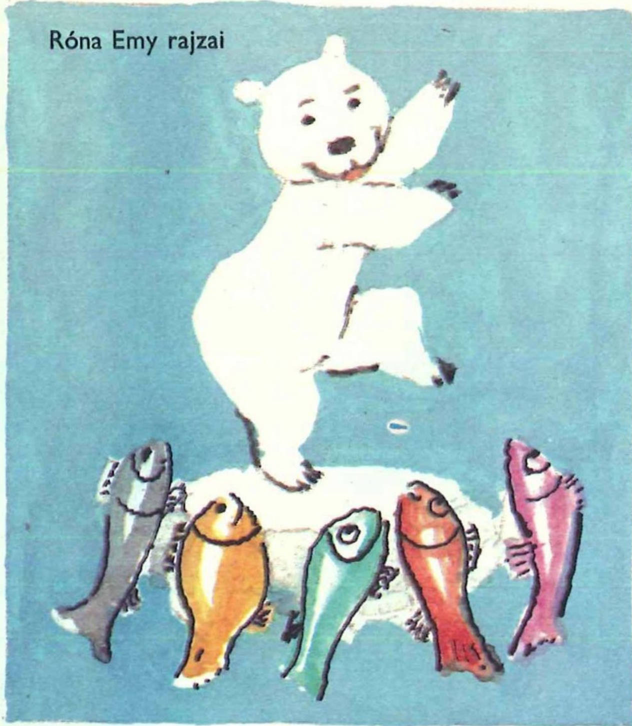
Mellékletünket az alanti leírás szerint készíthetitek el.

Vágjátok körül a kajak testét. A középső rész a hajó feneke. Először ennek a pettyes cakkjait kenjétek be ragasztóval, és nyomjátok a hajó falához, míg megszárad. A jobb alsó sarokban lévő minta szerint ragasszátok a hajó belsejébe az A és B jelű pántokat, ez tartja össze az oldalfalakat. A sárga fedőlap közepén vágjátok fel a fekete nyílást, majd a fedőlapot ragasszátok a hajó tetejére. Misa figuráját vágjátok ki, a szaggatott vonalon hajtsátok egymásra és ragasszátok össze. Misa mancsain vágjátok fel a fekete vonalakat, ebbe a nyílásba fektethetitek bele a lapátot. Ha minden darab megszáradt, Misát dugjátok be az ülés nyílásába. Jó hajózást!

Fenyves Mária

Kíváncsiskodó

Róna Emy rajzai

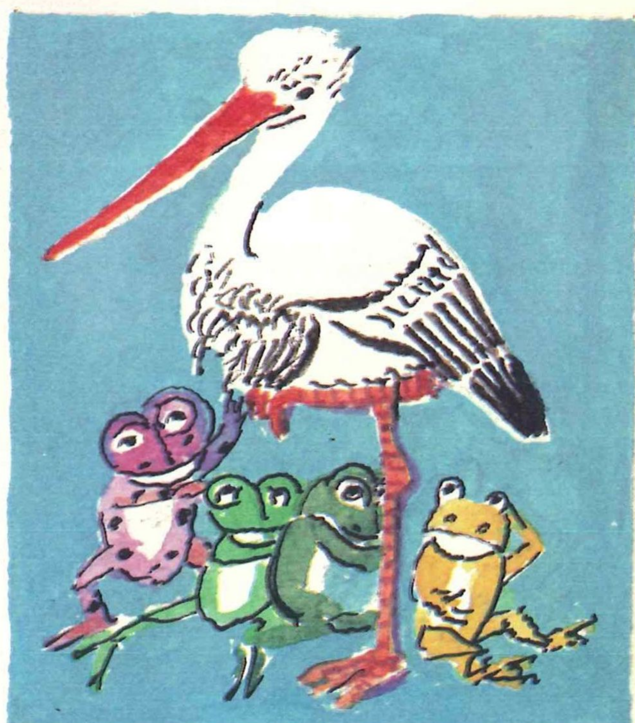
Mit csinál a jegesmedve?
Jégen táncol, jó a kedve.

Mit csinál az orangután?
Fára ugrik anyja után.

Mit mond délben a kis majom?
Éhes vagyok, az a bajom.

Hol kereng az éhes gólya?
Tó fölött, hol sok a béka.

RÖVID IDŐ ALATT NEGYVENEZER SZEGÉNYPARASZT, TELKES JOBBÁGY, HAJDU, KÉZMŰVES, DIÁK GYŰLT ÖSSZE BUDA ALATT A KERESZTES TÁBORBA.
A "PARASZTKIRÁLY"
DÓZSA MEGSZERVEZTE, OSZTAGOKBA SOROLTA A KATONÁKAT ÉS MEGTANÍTOTTA ŐKET A KARDFORGATÁSRA.
AZ ORSZÁG URAIT CSAKHAMAR RÉMÜLET FOGTA EL; ATTÓL TARTOTTAK, HOGY A FELFEGYVERZETT PARASZTOK Ő ELLENÜK FORDULNAK.
SZÖVETKEZTEK A KERESZTES SEREG ELLEN, AZ ÉRSEK VISSZAVONTA A HADJÁRATRA SZÓLÓ PÁPAI FELHÍVÁST.
A PARASZTSEREG EKKOR ELNYOMÓ URAI ELLEN FORDULT. DÓZSA A FELKELÉS ÉLÉRE ÁLLT.
CEGLÉDI BESZÉDÉBEN ÍGY SZÓLT KATONÁIHOZ:
"A TIÉTEKBŐL RABOLVA TÖLTIK MEG LÁDÁIKAT AZ URAK, S A TŐLETEK RABOLTAKBÓL LESZNEK NAGYOK ÉS GAZDAGOK!"
SZAVAITÓL LÁNGBABORULT AZ ORSZÁG.

A PARASZTFELKELÉS VÉGIGSÖPÖRT AZ ORSZÁGON. A SEREG EGYRE GYARAPODOTT.

A FŐNEMESEK JÓL FELSZERELT ÉS EGYESÍTETT SEREGE AZONBAN TEMESVÁRNÁL DÖNTŐ VERESÉGET MÉRT A JOBBÁGYHADRA.

büdös paraszt

A TÖBB SEBBŐL VÉRZŐ DÓZSA GYÖRGY IS FOGSÁGBA ESETT.
HETVENEZER PARASZTOT GYILKOLTAK LE A FELBŐSZÜLT URAK.

DÓZSÁT TÜZES VASTRÓNRA ÜLTETTÉK, FEJÉBE IZZÓ VASKORONÁT NYOMTAK, MEZITELEN MELLKASÁRA VASBETŰKKEL RÁÉGETTÉK: BÜDÖS PARASZT!

DÓZSA GYÖRGY NEVE MINDMÁIG A NÉPSZABADSÁG JELKÉPE.

Elérkezett a hónap szép ünnepe, a pedagógusnap. Ezen a napon szavakkal, virággal köszönjük meg tanárainknak, nevelőinknek egész éven át tartó fáradozásukat. Azt a szerető gondoskodást és törődést, amellyel napról napra gyarapítják tudásunkat, s közben észrevétlenül jellemünket is formálják. Tudjuk, a pedagógusok áldozatos munkájáért cserébe kevés e köszöntés. A virág sem fejezheti ki igazán hálánkat, szeretetünket. Kérjük, fogadják tőlünk mégis szeretetünk és tiszteletünk szerény jelképeit.

Dobra verjük

A Bocs. Tíz éve működik a miskolci Molnár Béla Ifjúsági és Úttörőházban a Bocs ifjúsági klub. Ebben 80 KISZ-tag gyűlik össze rendszeresen. Valamennyien az úttörőcsapatok munkájában segítenek. Kisdobosok, úttörők! Forduljatok bátran ezután is ügyes-bajos dolgaitokban a Bocs-hoz. A munkás- és tanuló fiatalok ezután is szívesen segítenek majd nektek.

Mit csinálsz szombaton? Erre a kérdésre a békési kisdobosok és úttörők egyre gyakrabban válaszolnak így: megyek a művelődési házba, a gyermekkönyvtárba, az ifjúsági házba, Görgényi Tamás festőművész szakkörébe. A kéthetenként ismétlődő szabad szombatokon ugyanis a felsorolt négy helyszínen gondoskodnak változatos elfoglaltságról. Játékkészítés, agyagozás, mesemozi, mesehallgatás és megannyi logikai és társasjáték várja a ráérő gyerekeket. A szervezőknek gratulálunk és reméljük: a kapuk a szünidőben is nyitva állnak.

Füzérradvány. Már a neve is gyönyörű, hát még a környéke. Itt táborozhatnak a sátoraljaújhelyi járás kisdobosai és úttörői. Az idén bővült a tábor, 400 ezer forintot áldoztak rá. Még egy-két hét és a szerencsésebbek személyesen is megbizonyosodhatnak: a tábor szebb, mint új korában.

Az öt karika jegyében. A legifjabbak, a kisdobosok és úttörők is készülnek a moszkvai Nyári Olimpiai Játékokra. Nem csupán mint szurkolók, hanem mint vállalkozó kedvű, mozgást és más erőpróbát kedvelő gyerekek is. Nemrég a tatai úttörőház szervezésében vettek részt sportvetélkedőn az öt karika jegyében.

Szemfüles. A bonyhádi riporterszakkör örül tán legjobban Tolna megyében a Szemfüles megjelenésének. Ez a Szemfüles régóta várt ifjúsági újság, amely negyedévenként ad hírt a kisdobosok, úttörők és KISZ-tagok életéről. Kisdobosok! Legyetek ti is szemfülesek. Találjátok meg, s ha nem, írjátok meg a Szemfülesnek a rólatok szóló, nektek szóló írásokat (híreket, tudósításokat, riportokat és cikkeket). Így lesz igazán a lap a ti újságotok is.

„Kisdobostanya". Rendszeresen járunk a kéknyakkendősökkel a kisdobostanyára. Tavaly Izbégen voltunk, Szentendrén négy napig. Évente névadópróbát tartunk, ez az úgynevezett Zrínyi-emléktúra. Ilyenkor a gyerekek különböző feladatokat kapnak, amelyek közül talán a leghasznosabb az önállóságra nevelő önellátás. Szoktatjuk őket a későbbi, 3—4 napnál jóval tovább tartó úttörőtáborozásokhoz. Egy-egy ilyen emléktúrán a próbákra alkalmi őrsök alakulnak, hat kisdobos és egy úttörő részvételével. A túrákra a pénzt hulladékgyűjtésből teremtjük elő." Gratulálunk! Másoknak is ajánljuk követésre a gyömrői Zrínyi Ilona Úttörőcsapat gyakorlatát. A csapat munkájáról Kovács Sándor tanár, az úttörőcsapat vezetője beszélgetett nemrégiben a Pest Megyei Hírlap munkatársával. Az ő szavait idéztük a megjelent interjúból.

Turcsán Péter versei

Fürdőkád

— Papa, takarózz be.
— Betakarózom a vízzel.
— Papa, ne aludj el,
ez nem fekvőkád.

Tűz van

Ég a kályha,
ég a függöny,
ég az asztal,
ég a szőnyeg,
a másik szobában
nem csinálsz tüzet?

Kedves Coffi! Meleg, békés nyári délután volt tegnap. A kertben heverésztem, amikor Békási Laci becsöngetett hozzánk. Levelet hozott nekem Paprikától. Elolvastam. – Mi ez? – tűnődtem. – Vicc, vagy valami komoly dolog? –

RIADÓ! RIADÓ! ÖRSI RIADÓ!!!
Pocak azonnal indulj útnak! A következő levél a játszótéren van, a csúszda alatt. Siess!
Paprika

Elsiettem a játszótérre, és megtaláltam a második levelet. Kibontottam.

Jól van, Pocak! Ügyes vagy. A következő levél a Petőfi utcában van, a fagylaltosnál.
Paprika

A fagylaltos adott egy borítékot meg egy fagyit. Már-már postásnak éreztem magam, annyi levél volt nálam...

Menj el a kiserdőbe. Az út jobb oldalán a harmadik fenyőben találsz valamit. Amit találsz, azzal fussál, ahogy csak tudsz, az Oroszlánbarlangba!
Paprika

A fenyőfában egy kék papírcsíkot találtam. Előhalásztam, és rohantam vele vissza, az Oroszlánbarlangba. (Az Oroszlánbarlang Békásiék garázsa, itt szoktak találkozni az oroszlánok.) Amikor szuszogva megérkeztem,

már mindenki ott volt. Mindenki futva hozta a maga színes papírcsíkját. Ráírtuk a csíkokra a nevünket, aztán Paprika meghajlítgatta, megragasztotta és feltűzte mindet a falra. Most értettük meg, mire volt jó az egész. Büszkén bámultuk a feliratot. Jól megdolgoztunk érte! Most már kezdődhet az örsi olimpia! Szia, Coffi! Pocak

Marék Veronika munkája

Fábián Tímea II. o. kisdobos munkája, Fertőszentmiklós

Postafiók 100

Megígértem, hogy pedagógusnapra csokorba kötök néhány szép virágot, s azzal köszöntjük a kedves nevelőket. Persze, ezek a mi virágaink nem kertből valók, hanem gyöngybetűkkel, helyesírási hiba nélkül írott levelek.

Olvassunk el néhányat!

„Hetedikes vagyok, mégis elhatároztam, hogy a KISDOBOS-nak írok. Mindegyik tanáromat szeretem. Mégis, van kettő, akiket külön, nagyon! Marika néni elsőben és másodikban tanított. Tőle tanultam meg szeretni az iskolát. Szigorú, igazságos, nem tett kivételt köztünk. Most is tanít engem: három éve, hogy abba a népi tánccsoportba járok, melyet ő vezet. Több versenyen indultunk és nyertünk aranyérmet. Másik kedves tanárom Márta néni. Ötödiktől két éven át földrajzra tanított. Sajnos betegsége miatt nem tanít már. Nagy tiszteletet érdemel, mert akkor is oktatott, nevelt, amikor már rosszul érezte magát. Ha sikerül a tervem és én is tanár leszek, hozzájuk szeretnék majd hasonlítani!" (**Nagy Klára,** Sárbogárd, Ady E. út 1. 7000)

„Nagy esemény volt az iskolánkban: Sándor Zoltánné — Sári néni — nyugdíjba ment. 36 évig tanított. Anyukám is őhozzá járt, és én is. Titokban kis műsorral készültünk a búcsúztatására. Kisdobos ruhában, kezünkben egy-egy szál szekfűvel jelentünk meg az ünnepségen. Sári néni a meghatottságtól nem jutott szóhoz. Csak azt mondta, hogy «köszönöm». Mi is köszönünk mindent, és visszavárjuk az iskolánkba. Otthonában is gyakorta látogatjuk!" (**Antal Ildikó** harmadikos. Makó, Ságvári tér 49. 6900)

„Aranka néni az osztályfőnökünk magas, sovány, barna hajú és szemüveget visel. Sokat kirándult velünk. Torna órán elvitt minket a Széchenyi fürdőbe. Éva néni, az igazgatóhelyettes számtant tanított, és mindig türelmes volt. Napközis Ica nénink néha idegeskedett, mégis szerettük. De bármennyire is szívünkhöz nőttek negyedikes tanítóink, tanáraink, szerintem a legtöbb hálával az elsős tanító néninknek tartozunk, hiszen ő tanított meg minket írni, olvasni és számolni!" (**Bagdi Eszter** ötödikes. Budapest, Belgrád rakpart 25. 1056)

„Az én első tanító nénim Gizike néni volt. Hat éves koromban megfogta a kezem. Azóta eltelt egy év és két hónap. Valami nagyon csodálatos dolog történt az életemben, amit neki köszönhetek. Megtanultam írni, olvasni, számolni. Gizike néni megtanított! Méghozzá úgy, hogy kiváló tanuló lettem. Egy-egy jó feleletért simogatást és puszit kaptam és kapunk jutalmul tőle. Nagyon szeretjük. Büszkék vagyunk a tanító néninkre, mert a gyengébb tanulókkal is addig-addig küzd, amíg megértik a feladatot és a tudás fontosságát. Ilyen az én tanító nénim!" (**Fábián Tímea** másodikos, Fertőszentmiklós 9444)

„A gombai általános negyedikes gyerekeinek a rajvezetője Pudics Éva. Három őrs van a negyedikben: Csizmáskandúr, Mókus és Cica-mica. A raj neve Tyereskova. Gombán a Barátság népi táncegyüttesben Pudics Éva táncol is. Nagy sikerük volt az alkotmány ünnepén, és más községi ünnepségen. Nagyon jó rajvezető. Sokat foglalkozik velünk. Szórakoztatásunkra riadóláncot hozott össze. Mindig szeretettel vár bennünket. Ha jó úttörők leszünk, azt neki is köszönhetjük!" **Palaticzky Krisztina** és **Dunai Rita** Gomba, Általános iskola 2217.)

Külön örömömre szolgál, hogy a tanítók és tanárok közt rajvezetőről is szó esett. Köszöntsük őket, valamennyi tanítót, tanárt, csapatvezetőt és KISZ-es ifit pirosbetűs külön ünnepük, a pedagógusnap alkalmából! A gratulálók közé mi is odaállunk!

Kisdobos

Ferkai Loránt: Széllovas

Bizonyára láttad már a Balatonon, Velencei-tavon, esetleg a tévé-híradóban a vitorlával felszerelt „deszkákon" száguldozó széllovasokat. Erős szélben szinte a vízre fekve egyensúlyozzák ki a vitorlára ható szélnyomást. Forduláskor előre lépve megkerülik az árbocot — ami a valóságban gömbcsuklón mozog, így bármilyen szögben állítható — és a másik oldalra állva suhannak tovább. Készítsd el a szerkezet modelljét, ki tudja, nem nyílik-e alkalmad a valóságban is kipróbálni ezt a mindjobban elterjedő sporteszközt!

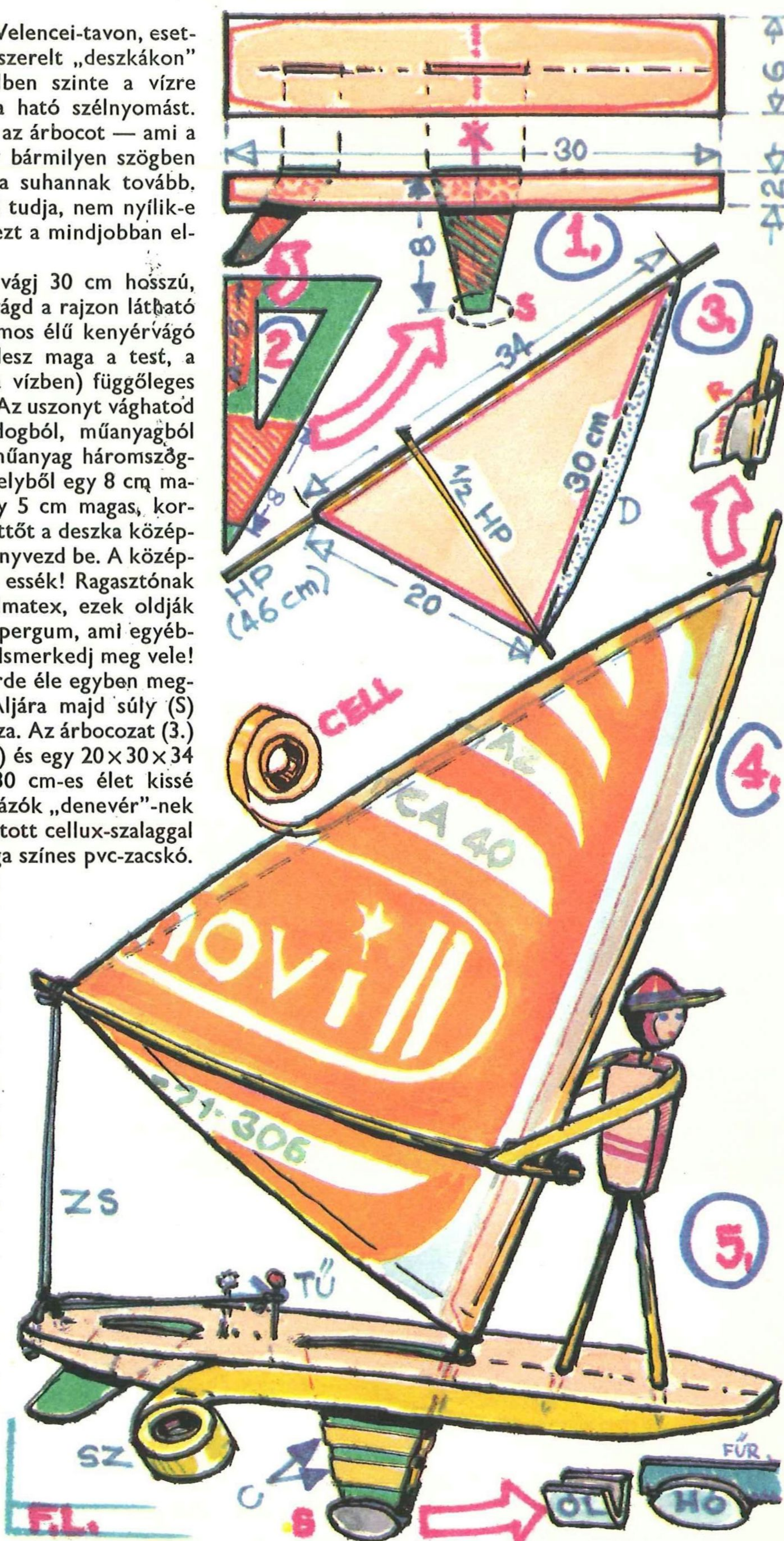
Kb. 2 cm vastag hungarocellből vágj 30 cm hosszú, 6 cm széles darabot (1. ábra), s azt vágd a rajzon látható formájúra. Vágáshoz legjobb a hullámos élű kenyérvágó kés, de fémfűrész is megfelel. Ez lesz maga a test, a „deszka". Oldalirányú elcsúszását (a vízben) függőleges lapok, ún. „uszonyok" gátolják meg. Az uszonyt vághatod bármilyen merevebb lemezből, bádogból, műanyagból — mi egy kicsorbult élű 60 fokos műanyag háromszögvonalzót ajánlunk e célra (2.) —, amelyből egy 8 cm magas középuszonyt kell vágnod, s egy 5 cm magas, kormánylapszerű hátsó uszonyt. Mindkettőt a deszka középvonalában hasított résbe szorítsd és enyvezd be. A középuszony éppen a hosszúság közepére essék! Ragasztónak nem alkalmas a Technokol vagy Palmatex, ezek oldják a hungarocell anyagát. Igen jó a Diszpergum, ami egyébként is szinte mindenre használható! Ismerkedj meg vele!

A test közepébe épített uszony ferde éle egyben meghatározza az árboc állásszögét is. Aljára majd súly (S) kerül, hogy a feldőlést megakadályozza. Az árbocozat (3.) egy 46 cm hosszú hurkapálcából (HP) és egy 20×30×34 cm élhosszúságú vitorlából áll. A 30 cm-es élet kissé ívelt darabbal toldjad meg — a vitorlázók „denevér"-nek hívják ezt a részt (D) — ezt ráragasztott cellux-szalaggal (CELL) erősítsd meg. A vitorla anyaga színes pvc-zacskó.

A vitorlát két fél-hurkapálca (1/2 HP) tartja kifeszítve, cérnával kötözve, ragasztva. A valóságban ezt fogja a széllovas. A főárbocra ragasztanod kell a vitorlát (4.), az árboc alsó végét pedig átszúrva a testen celluxszal (C) erősítsd az uszonyhoz. Az uszony aljára kerülő súlyt (S) vagy lapos ólomból (ÓL) vagy fűrésszel behasított horgászólomból (HÓ) tanácsos rászorítás mellett ragasztani is!

A test szegélyét díszként színes műanyag-szigetelőszalaggal (SZ) ragaszthatod be, s az árboc elé hurkapálca-lábú, hungarocell testű sportolót (5) is tehetsz.

A vitorla állításához zsinórra van szükséged (ZS), melyet dróthurkon fűzöl át, és előrébb-hátrább szúrható gombostűhöz (TŰ) rögzítesz. Hogy hol, azt a szél erőssége határozza meg.

Rejtvényfejtők figyelem!

Végére értünk ez évi rejtvénysorozatunknak, vagyis a háromszor három havi megfejtéseket már beküldtétek. A kiértékelés, a harmadik képeslap postázása részünkről még nem fejeződött be, mert több ezer levelet kaptunk, és mi valamennyi levél összes megfejtését ellenőrizzük. Mint tudjátok, az eredményt — vagyis a három hónapból hány volt hibátlan — a képeslap szövegében aláhúzva tudatjuk. Számoljátok össze az aláhúzott számokat. Ugyanis úgy döntöttünk, hogy akinek a kilenc hónapból legalább hét havi megfejtése hibátlan volt, könyvjutalmat kap. Ezért kérjük azokat, akiknek összeadva 7 vagy 8 vagy 9 összege jön ki, küldje el postán címünkre a három lapot (Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100). A könyvjutalommal együtt természetesen a lapokat is visszaküldjük.

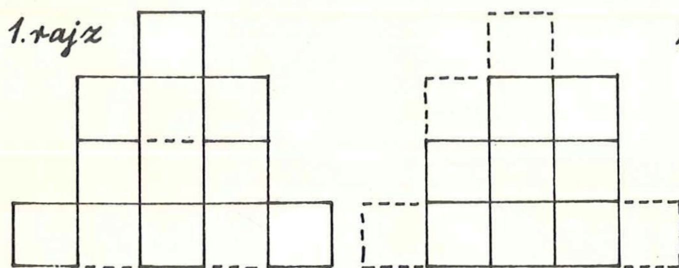
Köszönjük, hogy ilyen sokan, egész éven át szorgalmasan együtt dolgoztak velünk. Azoknak is köszönjük, akiknek most nem sikerültek a megfejtéseik, de megpróbálkoztak velük.

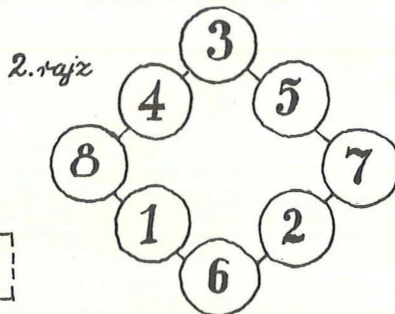
Alant felsoroljuk az utolsó negyedévi fejtörők helyes megfejtését. Ebből ellenőrizhetitek saját eredményeiteket, és aki netán valamelyik rejtvénytípust nem tudta megfejteni, így rájöhet, mi a módja, és legközelebb már könnyebben megbirkózik a feladattal. Természetesen vannak olyan feladatok, amelyeknek többféle helyes megoldása is lehet, de mi csak egyet közlünk belőlük.

Március: Könyvespolc: Arany János, Fekete István. **Keresztrejtvény:** vízszintes: 13. Zuhany, 16. Ibolya, függőleges: 1. Tavaszi, 6. Orsolya. **Közmondás:** Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát. **Gyufarejtvény:** 1. sz. rajz.

Április: Keresztrejtvény: vízszintes: 1. Sóvárog, 14. Tekerem, függőleges: 1. Sivatag. **Bújócska:** Mariska, Etelka, Ottó, Lajos, Virág, János, Aliz, Vali, Vera, Pál, Álmos, Antal, Benő, Orsolya, Anna, Kálmán, Gábor, Gáspár, Emil. **Hogyan hívják ezt a kislányt?** Olgácska. **Összeadás:** 2. sz. rajz. **Számoljunk:** 629+874 = 1503

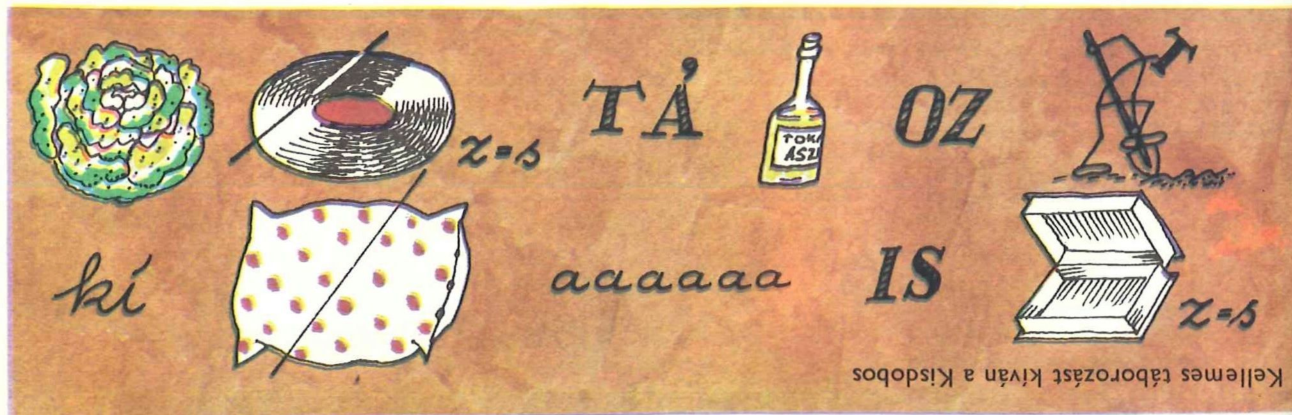
Május: Keresztrejtvény: vízszintes: 1. Éljen május elseje, 24. Előre, függőleges: 1. Évszak, 8. Szomorú. **Gyufarejtvény:** 11—4 = 7. **Lóugrás:** Anyák napja. **Egészítsd ki:** Nemzetközi gyermeknap. **Hogyan hívják ezt a fiút?** Boldizsár.

3. rajz

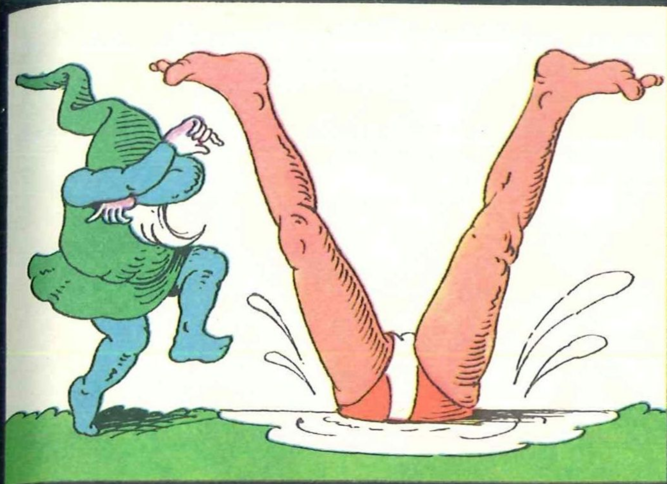
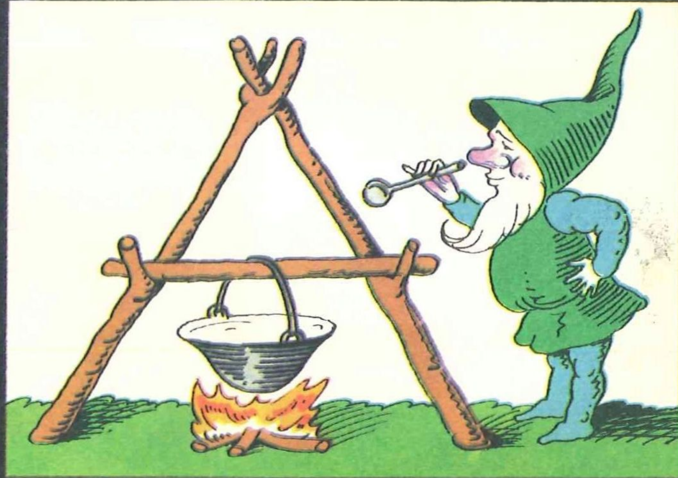
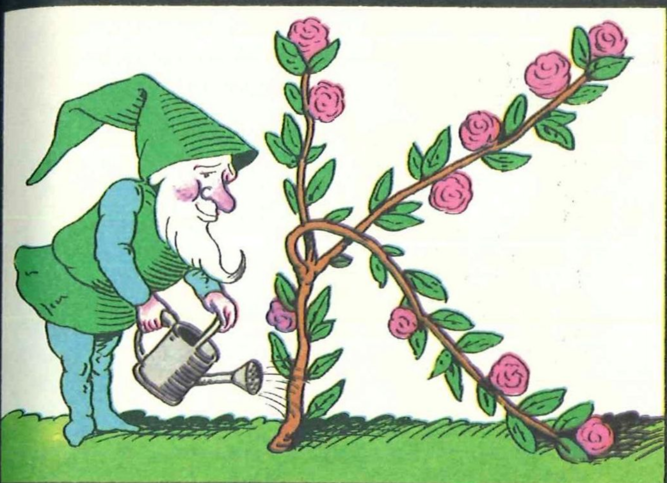
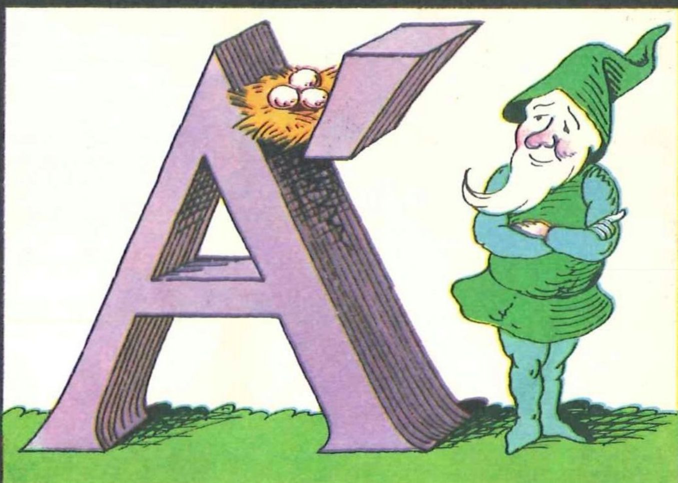
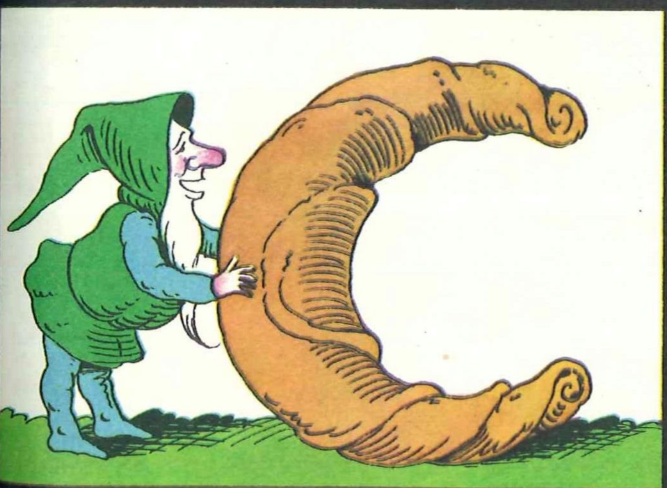
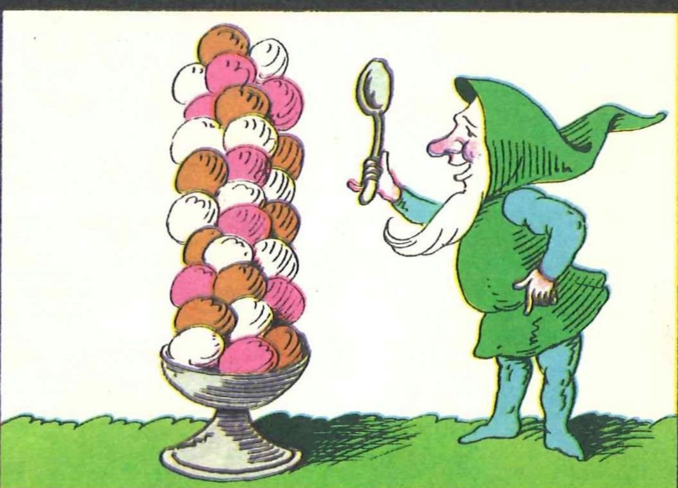
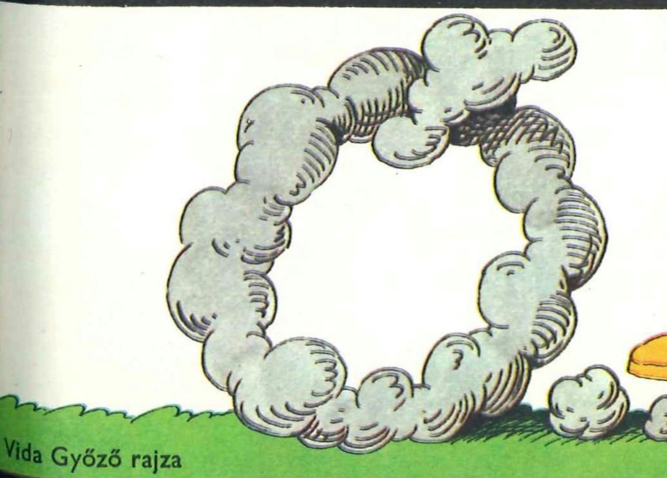
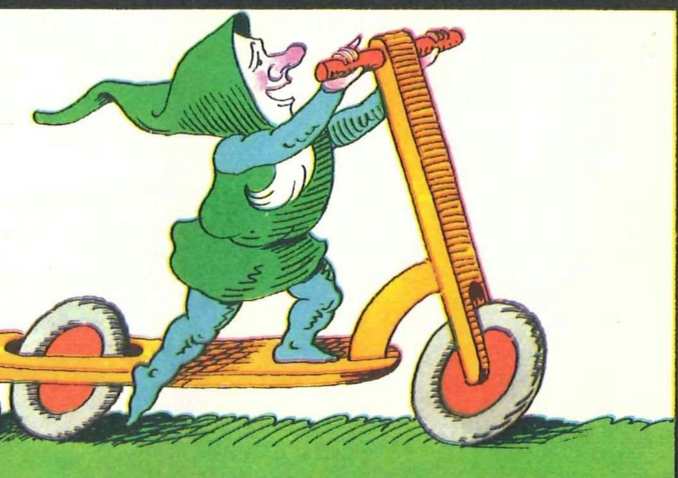
$$\begin{array}{r} 629 \\ +874 \\ \hline 1503 \end{array}$$

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXIX. évf. 6. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 50,— Ft, I. félévre 30,— Ft, II. félévre 20,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 80.0321. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Kóródi Katalin** 2. o. tanuló munkája, Debrecen, Lilla téri ált. iskola,
a hátsó címoldalt **Görög Júlia** készítette

Vida Győző rajza

Ára: 5,— Ft
ERŐS JÁNOS
KANGA
HÜVELYK MATYI
CÉL